

MIDA JUKU EI ÕPI, SEDA JUHAN EI TEA

Mida on vaja teada õppimisest?

Näidiskava „Mida on vaja teada õppimisest?“ on mõeldud põhikooli 7.-9. klasside õpilaste grupinõustamiseks kestusega 2x45 min. Teema annab ülevaate õpioskustest, -stiilidest ja -harjumustest, aitab noortel mõista hariduse väärtust ja suurendada nende õpimotivatsiooni ning jagab näpunäiteid efektiivsemaks õppimiseks.

Grupi vajadused

- Miks on vaja õppida?
- Kuidas edukalt ja efektiivselt õppida?

Eesmärgid

- Noor mõistab hariduse väärtust ja on motiveeritud õppima.
- Noor oskab hinnata ja täiendada oma õpistiili.
- Noorel on teadmised efektiivsematest õpiharjumustest ja –nippidest.

Teema käsitletus

Nõustajale: Pane valmis teema käsitlemiseks vajaminevad materjalid, paljunda igale õpilasele tööleht „**Õpistiilide küsimustik**“. Vajadusel täienda slaidikava, lisa esimesele ja viimasele slaidile puuduvad andmed.

Teoreetiline materjal ei ole mõeldud täismahus õpilastele tutvustamiseks. Pigem on see nõustajale taustaks ja abivahendiks õpilaste küsimustele vastamisel. Soovitav on jätta rohkem aega püstitatud küsimustele vastuste otsimiseks ja aruteluks õpilastega.

SLAID 1

Õpilastele: „Õppimine teeb õnnelikuks. Õppimine toob parema elukvaliteedi. Õppimine tõstab enesehinnangut. Õppimine on elustiil. Õppimine on huvitav.“ Nii ütlevad inimesed, kes on enda jaoks teadvustanud õppimise ja kelle elu see on muutnud.

Miks aga kõik inimesed ei taha õppida? Mis on õppimine sinu meelest? Kas sulle meeldib õppida? Mida riik, vanemad jt teevad, et sina saaksid õppida? Kes toetavad oma igapäevase tööga seda, et sina saaksid targemaks? (vestlus)

Nõustajale: Tugistruktuuridesse kuulub väga palju inimesi erinevatest valdkondadest, alustades vanematest, kasvatajatest, õpetajatest ja kooli teenindavast personalist ning lõpetades ministeeriumiametnike ja kirjastustöötajatega.

SLAID 2

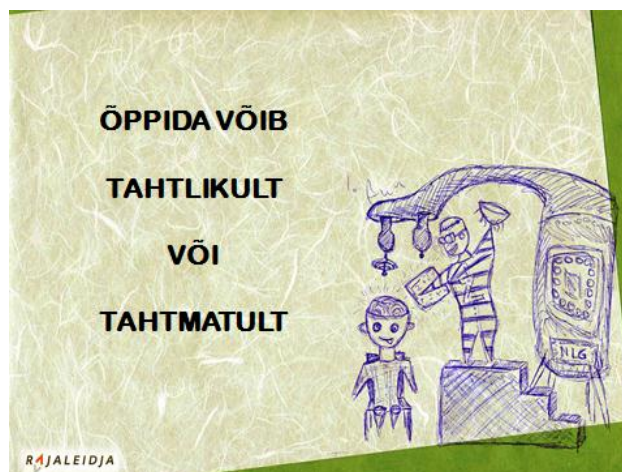

Õpilastele: Õppimine pole vaid millegi meeldejätmise, õppimine on tänapäevaste psühholoogia-teooriate järgi keeruline protsess ja nii on ka selle mõiste definitsioon keeruline.

Lihtsalt sõnastades – **õppimine on uute teadmiste, kogemuste ja vilumuste omandamine**. Tegelikult ei piirdu õppeprotsess vaid sellega. Millegi teadmine ja mäletamine ei tähenda veel seda, et asi on ära õpitud. Õppimise eesmärk on see, et õppija õpitava omaks võtab ja sellele vastavalt ka käituma hakkab. Lihtne näide. Koolis, kodus, televiisoris ja mujalgi räägitakse pidevalt, et pimedal ajal tänaval kõndides peab helkurit kandma. Muidu autojuhid ei märka Sind ja võib raske õnnetus juhtuda. Kindlasti Sa juba teadki seda. Aga kas Sul endal helkur on? Mis kasu on teadmisest, millele vastavalt tegelikult ei käituta? Enamasti vigade tegemisest ja nende parandamisest õpitaksegi. Samuti saab õppida teiste inimeste seisukohtadest ja arvamustest. **Õppimine on ka uudishimu rahuldamine**. Samuti on oluline õpetaja, kes suunab õpilase õppima. Kui õppima õppimine on õpilase tegevus, siis õppima õpetamine on õpetaja ülesanne.

Nõustajale: Õppimise **teaduslik definitsioon** on järgmine: Õppimine on suunatud tegevus, mille tulemusel leiavad õppija käitumises või käitumisvõimelisuses aset suhteliselt püsivad muutused. Õppimisest räägitakse nii inimeste, loomade kui arvutite puhul ning seda psühholoogia, filosoofia, kasvatusteaduse, informaatika jms teadusharude võtmes, mistõttu on väga raske anda ühtset õppimise definitsiooni, sh isegi ühe teadusharu piires.

SLAID 3

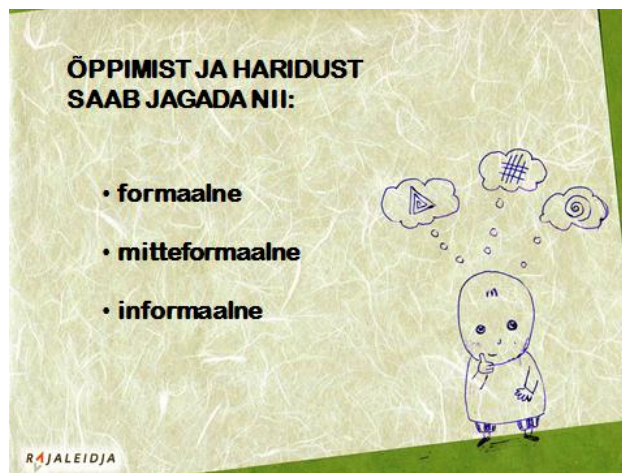
Õpilastele: Õppimine võib olla tahtlik ja tahtmatu. Mõni asi saab selgeks seetõttu, et seda spetsiaalselt õpid. Mõni teine asi jääb külge märkamatult ilma, et seda õppida tahtnud oleksidki. Igapäevase stiihilise õppimise korral jääb kogemuste ja teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamine enamasti selgelt teadvustamata.

Näiteks: *Mida õpetab kaardimäng?* (sotsiaalset suhtlemist, strateegilist mõtlemist, väärikalt kaotamist ja võitmist, harjutab tähelepanu, mälu, vilumust ...).

Sihipärasel õppimisel toimuvad info hankimine ja süstematiseerimine ning uute käitumisviiside harjutamine ja omandamine eesmärgistatud tegevusena. Inimene asub kõigist elusolendeist kõrgemal tänu talle omasele õpivõimele.

Nõustajale: Psühholoogiateadus käsitleb õppimist märksa laiemalt, kui me seda mõistet tavaelus oleme harjunud lahti mõtestama. Õppimine ei piirdu ainult koolipingis omandatuga, vaid näiteks leiab aset juba ka millegi korduva läbitegemisel vilumuse suurendamisel, sügavatel läbielamistel või pingsal mõtlemisel. Õppimine haarab lisaks teadmiste ja vilumuste omandamisele ka suhtumise ja inimsuhete sfääri, tundeelu, eelarvamuste ja uskumuste kujunemise. Õppijale on omane teadlik püüd saada juurde uusi teadmisi ning suurendada oma vilumust mingil alal. Õppimise tõhusust suurendab omapärane lisakasu-efekt: kõik juurdeõpitav rikastab ja väärtustab varem õpitut. Uued teadmised loovad varem omandatutega liitudes peenemaid kognitiivseid struktuure, arendades ja rikastades samas ka õppija isikut.

SLAID 4

Õpilastele: Inimene õpib kogu elu – ütlevad targad. Sellega nõustuvad kõik. Kuid mis on õppimine?

Õppimine ja haridus jagunevad: formaalne, mitteformaalne ja informaalne.

Formaalhariduses omandatakse raamteadmised ja -oskused, mida ühiskond tunnustab ning mille omandatust ta kontrollib (koolitunnistus ja eksamid). Formaalharidust saab omandada põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis ja ülikoolis.

Mitteformaalne haridus on sisult ja vormilt vähem piiritletud ja osalemine selles on vabatahtlik. Mitteformaalses õppes pakutakse rohkesti sotsiaalsete oskuste arendamise võimalust, keele-, kunsti- ja muusikaõpet, psühholoogiaga seonduvat, arvuti- ja ettevõtluskursusi jne. Teatud juhtudel saab neid kursusi üle kanda formaalharidusse (põhiliselt kõrgharidusse) ja arvestada täiendkoolitusena tööelus. Mitteformaalset õpet pakuvad paljud erinevad koolitusasutused: rahvaülikoolid, kultuurikeskused, vabahariduskoolid, raamatukogud jne.

Informaalne õppimine toimub täiesti koolivälises keskkonnas: huviklubides, sõpradega aega veetes, reisides, lugedes, internetis surfates jne. See ongi rohkem tegevus kui õppimine selle sõna klassikalises tähenduses.

Noortele pakuvad mitteformaalset ja informaalset õpet ka paljud noorteorganisatsioonid, vabahariduslikud koolitusasutused, spordiklubid, kohalikud ja rahvusvahelised noorteprojektid.

Nõustajale: Formaalne, mitteformaalne kui ka informaalne haridus on vajalikud ja täiendavad üksteist. Võid õpilastele illustreerida erinevusi formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppimise vahel järgmise näite varal: moosikeetmist formaalsel moel õpetatakse kutsekoolis kokaks õppides, mitteformaalsel moel õhtusel kokanduskursusel ja informaalsetel moel kodus vanaema või naabritädiga koos moosi keetes. Moosi keetmine saab selgeks sõltumata kasutatud õppimisviisist.

SLAID 5

Õpilastele: Milliseid põhjendusi oled toonud enda mitteõppimisele? (vestlusring)

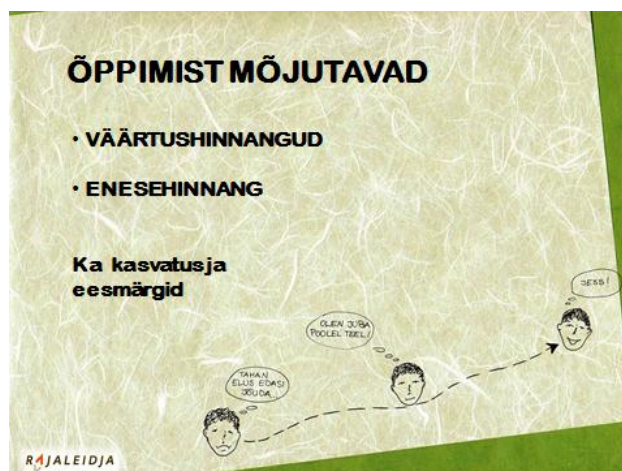
Tüüpilisemad mitteõppimise ettekäanded on:

- Õppimine ei huvita mind.
- Haridusest pole elus olulist kasu.
- Mul pole vastavaid eeldusi.
- Mul ei jätku tahtejõudu jne.

Kes on proovinud, see teab, kui raske on iseseisvalt ja täiesti omaette õppida! Et õppimine edeneks, selleks on vaja kolme tähtsat asja: 1) et õpitav aine meeldiks (kuidas teha see meeldivaks/huvitavaks, leida motivatsiooni?); 2) enesedistsipliini; 3) õppimistehnikate (õpi-ostkuste) tundmist.

Ilma meeldimiseta ei liigu siin ilmas ükski asi ja õppiminegi pole selles osas erand. Eriti tähtis on meeldimine siis, kui õpitakse omaette, kui pole õpingukaaslast, kellelt lisaenergiat ja inspiratsiooni ammutada. Kui õpitav aine ei meeldi, siis ei tule iseõppimisest peaaegu midagi välja. Samuti on väga tähtis enesedistsipliin, eriti iseõppimise puhul, kus keegi õppijal n-ö kraest kinni ei hoia ja kus inimene peab end lihtsalt ise tööle sundima – peab õppima omal jõul.

SLAID 6

Õpilastele: Olulist rolli õppimise juures mängib see, kuidas sa ennast ja oma võimeid hindad ning õppimist väärtustad. Tähtis on, et ka sinu klassis kujuneks õhkkond, kus õppimine ja haridus on väärtustatud. Samuti kodu peaks toetama sarnaste väärtushinnangute kujunemist. Enesehinnang areneb sinu kui õppija kõikides tegevustes. Tema mõju õppimisele ja õpitulemustele on suurt kaalu omav. Sinu enesehinnang sõltub paljuski sellest, millisena sa end näed ja missuguseks pead oma potentsiaali.

Nõustajale: Kõrgenenud enesehinnang viib õppija selleni, et ta võtab endale üle jõu käivaid ülesandeid, madaldunud enesehinnangu puhul aga loobub jõukohasest eesmärgist. Positiivse enesehinnangu olemasolu rõhutab õppija eneseteadvust, oskust end õigesti analüüsida ja hinnata. Inimene on iseenda kõige olulisem hindaja, sest õpetaja kui välishindaja antud hinnangud võivad suuresti erineda õppija enesehinnangust. Uurimustest on selgunud, et eneseteadvuse allikad on väga keerukad. Kõige olulisemaks peetakse vanemate kasvatusstiile ja indiviidi enda isiksuslikke eesmärgi. Suur osa õppijate ajast möödub koolis. Seetõttu on ka õpetajal täita oma osa õpilase enesehinnangu kujundamisel.

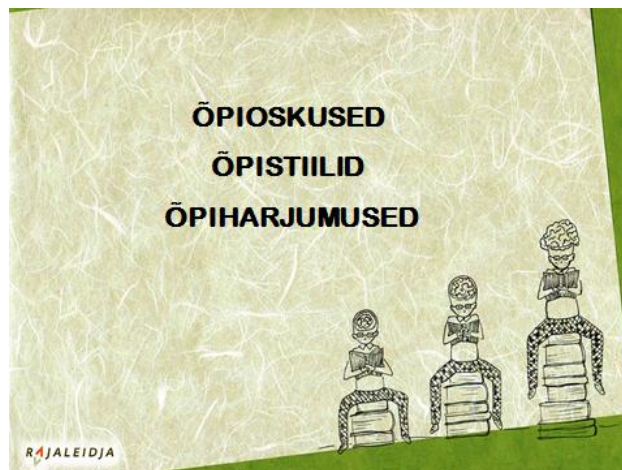
SLAID 7

Õpilastele: Õppimiseks peab olema kaalukas motiiv, muidu asi ei edene. Õpitakse selleks, et omandada korralik haridus, et saada senisest parem töökoht, et muuta sisukamaks oma vaba aeg jne. Enamus inimesi usub, et tänu õppimisele muutub nende elu senisest tähendusrikkamaks ja mitmekesisemaks. Õpimotivatsioonist oleneb, kas, miks ja kui palju õpitakse. Õpimotivatsiooni kujundavad tegurid: õppija, õpetaja, õpikeskkond, õppevahendid jms. Samuti ootused enda suhtes ja usk endasse. Usk, et eesmärgid on saavutatavad. Neid omakorda mõjutavad positiivne kogemus, enese ja teiste veenmine edus. Hästi motiveeritud õppija oskab end käsile võtta ja õppima sundida ka siis, kui raskused ette tulevad.

Nõustajale: Motivatsiooniseisundist oleneb tegevuste valik õppeprotsessi käigus, sooritatavate tegevuste intensiivsus, kvantiteet, kvaliteet, õpingutele kulutatav aeg jms. Õpilased õpivad erinevatel põhjustel. Tahetakse teiste seas silma paista, saada hea hinne, saada targaks, teenida ära vanemate heakskiit, tuntakse huvi õpitava vastu, kardetakse ebaõnnestumisi jms. Õppima sunnib ka hirm halva hinne, õpetaja või koduste ebameeldivuste ees. Sisemine ja välimine motivatsioon. Sisemine – isiklik huvi ja rahulolu, soov õppida ja midagi teada saada. Välimine – hea hinne, õpetaja kiitus, vanemate rahulolu jms. Mõlemad on õppimisel olulised. Kui nooremas õpieas on ülekaalus väline motivatsioon – head hinded, õpetaja kiitus... siis vanemas koolieas peaks olema pigem sisemine motivatsioon – vajadus õppida ja areneda. Sisemine motivatsioon kujuneb siis, kui õppija teadvustab vastuolu oma teadmiste-oskuste ning probleemi lahendamiseks vajalike nõudmiste vahel. Tähtsal kohal on õpilase sisemise ja välimise õpimotivatsiooni koosõla ja tasakaal. Väga oluline roll on siin kanda ka õpetajal.

SLAID 8

Õpilastele: Õppimisega toimetulemiseks pead sa oskama õppida. Oskus õppida ei teki iseenesest, vaid õppima õppimise tagajärjel. Iga inimene õpib temale ainuomasel viisil, mida nimetatakse õpistiiliks (kuidas ta liigendab ja korrastab teavet, kuidas jätab meelde, mäletab, lahendab probleeme). Kõigil õppijatel on erinevad õpistiilid. Mõnele meeldib kuulata ja rääkida, teised eelistavad teksti analüüsida või õppida visuaalse toe abil.

Nõustajale: Lase õpilastel täita **Õpistiilide küsimustik**. Töölehe täitmiseks kulub 8-10 minutit.

SLAID 9

Õpilastele: **Visuaalse õpistiili** esindajatele meeldib asju näha ja ette kujutada (postrid, videod, raamatud, mõttekaardid, märgistamine). **Auditiivse õpistiili** esindajatele meeldib uusi ideid kuulata ja neist rääkida (arutelud, valjult lugemine, lindistused, taustmuusika, laulmine). **Kinesteetilise õpistiili** esindajatele meeldib õppida käelise tegevuse kaudu või midagi praktilist läbi tehes (liikumine, mõttekaardid, läbimängimine). Ühe puhta õpistiili esindajaid on siiski suhteliselt vähe, enamikel õppijaist on segatud õpistiil. *Mis selgus sinu küsimustikust ja mida sa ise arvad, milline õpistiil on sulle rohkem omane?*

SLAID 10

Õpilastele:**VISUAALSELE ÕPPIJALE:**

- Kirjuta asjad üles, et neid paremini mäletada.
- Vaata inimest, kes räägib – see aitab sul keskenduda.
- Parem on töötada vaikes kohas – kuigi paljud visuaalsed õppijad õpivad matemaatikat muusika saatel.
- Sulle sobib üksinda õppimine paremini.
- Kasuta värve, et peamisi ideid esile tuua.
- Kui võimalik, siis vali istumiskoht, mis on aknast ja uksest kaugemal.
- Sõnavara õppimiseks kasuta värve, vaata sõnu sageli.

AUDITIIVSELE ÕPPIJALE:

- Proovi õppida koos sõbraga, et saaksite tööst valjusti rääkida.
- Ütle neid asju, mida tahad meelde jätta, valjusti.
- Enne peatüki lugemist vaata kõiki pilte ja pealkirju ning aruta valjusti, et mis sa arvad – millest see peatükk võib rääkida.
- Kui võimalik, loe valjusti.
- Tee märkmetest või tundidest salvestusi ja kuula neid kordamisel.

KINESTEETILISELE ÕPPIJALE:

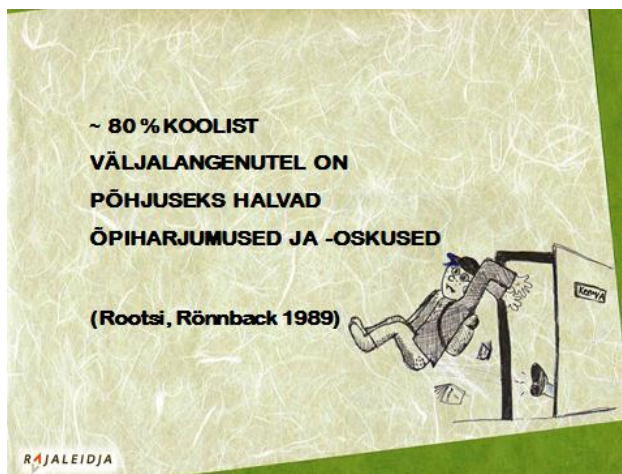
- Et materjal paremini meelde jääks, jaluta ringi korrates õpitavat endale valjusti.
- Kui sul on vajadus tunni ajal niheleda, jalgu ristata või tõsta – katseta teisi meetodeid (näiteks pigista tennispalli).
- Sa ei õpi võib-olla kõige paremini laua taga – kodus olles proovi lamada kõhuli või selili ning õppida koos taustamuusikaga.
- Õppimise ajal tee regulaarselt pause.
- Kui püüad midagi meelde jätta, sule silmad ning proovi kirjutada see info õhku; kujuta sõnu visuaalselt ette.

Nõustajale: Iga õppija õpitegevust mõjutavad just temale iseloomulikud õpikogemused, -stiil ja -harjumused. Õppija omandab ajapikku erinevad vajaminevad õpioskused ja -strateegiad, tal kujunevad sisemine enesehinnang ja õpimotivatsioon ning kasulikud õpiharjumused. Ta õpib teadvustama ja ära kasutama oma õppimise iseärasusi.

Õpistiilist oleneb see, mida õpitakse, milliseid õpistrateegiaid valitakse, kuidas motiveeritakse õppimist, kuidas ülesandeid lahendatakse jms. Pole head ega halba õpistiili, inimesed vaid tegutsevad erinevalt.

Brittide uuringu järgi oleks hea kasutada kõiki kolme stiili niipalju kui võimalik, sest siis on aju suuremal määral kaasatud õppimise protsessi ja tulemused efektiivsemad – täpsemalt loe <http://www.audiblox2000.com/learning-styles-myth.htm>

SLAID 11

Õpilastele: Õpioskused on oskused selleks, et edukalt õppida. Õpiharjumused on kas kasulikud või kahjulikud olenevalt sellest, kas need soodustavad või pidurdavad õppimist. Head õpioskused võiksid muutuda õpiharjumusteks.

SLAID 12

Õpilastele: Milliseid õppimistõkkeid on sinul olnud? (vestlus)

Nõustajale: Tüüpilisemad õppimistõkked on:

- Õpitav aine ei huvita;
- Tunne, et õpitav käib üle jõu, puudu jääb tahtejõust või võimetest;
- Õppimine teeb kiiresti loiuks;
- Raske tähelepanu koondada, keskenduda;
- Õpitavad asjad tunduvad eluks tarbetud;
- Õpitut ei oska kasutusele võtta;
- Õppimine toimub liiga kiires tempos või liiga aeglaselt;
- Pole võimalik tugineda iseenda varasematele kogemusele;
- On tunne, et ei oska kusagilt õppimisega austada;
- Õppimiseks enda käsilevõtmiseks ei jagu sisemist distsipliini;
- Hulk energiat ja aega läheb käegalõõmise perioodide ületamiseks;

- Puudub kord töölaual;
- Püsib ebamäärane hirm mingi aine (õpetaja) ees.

SLAID 13

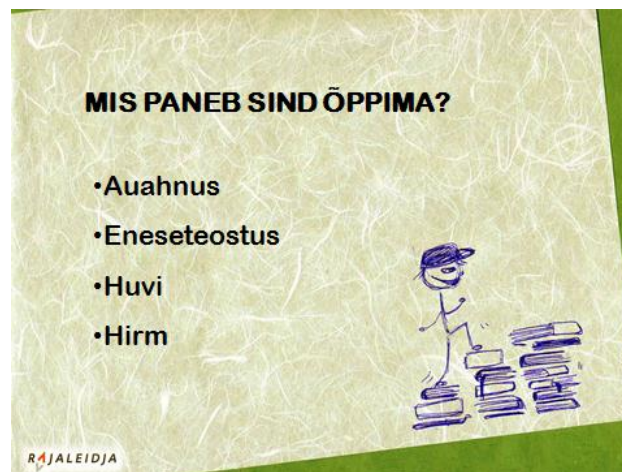

Õpilastele: Milliseid õppimist soodustavaid nippe oled kasutanud sina? (**vestlus**)

Nõustajale: Sobivad vastused leiad järgnevatelt slaididelt. Mõningad soovitused:

- Avasta igavas aines kasvõi üks suuremat huvi pakkuv asi.
- Kiida end, ka väikeste edusammude eest!
- Märka puude taga metsa – seda kuidas üksik teadmus või oskus kujundab laiema kompetentsuse.

SLAID 14

Õpilastele: Stiimulid, mis toimivad õppides, st panevad õppima:

auahnus – soov milleski teistest parem olla;

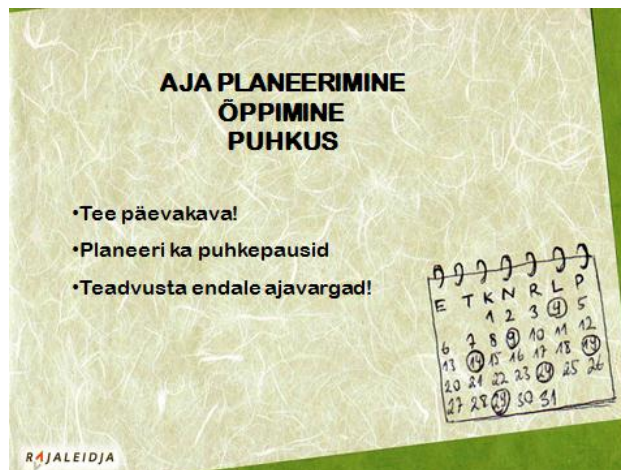
eneseteostus – soov ennast arendada, teostada;

huvi – soov rohkem teada saada;

hirm – hirm olla teistest rumalam, kiusatud, hirm ebaõnnestuda;

Nõustajale: Vajalik on suurendada **õpihuvi** – veendumust, et õppimine tagab juurdepääsu teatud väärtustele (nt võimaldab rohkem teenida, põnevamalt vaba aega veeta, uue sõbratari või sõbra leida jne). Selleks on vaja: 1) kujundada õping kõitvaks ja mõnusaks; 2) uskuda oma võimetesse; 3) virgutada teadmisanu; 4) rakendada positiivset enesesisendust.

SLAID 15

Õpilastele: Koosta endale õppimist arvestav päevakava. Märki sinna, millal lõpeb kool, mitu tundi jätad endale suhtlemiseks ja huvitegevuseks, mitu tundi õppimiseks. Arvesta erinevate nädalapäevade erineva rutiiniga (trenniajad, huvikool jms). Püüa siiski jätta õppimiseks iga päev enam-vähem sama kellaeg, nii harjud paremini uue päevarütmiga. Ja pea oma päevakavast kinni! Pärast pingutamist peab alati järgnema puhkus (taastumine). Pane õppimine vahelduma puhkepausidega (45 min õpid, 15 min puhkad). Luba endale puhkust, kui tunned, et pea on väsinud, aga sea endale selleks siiski ajalised piirid. Ära anna järele kiusatusele pause pikemaks venitada, väldi näiteks nende ajal põneva filmi või arvutimängu küüsi sattumist! Võid ka kohe planeerida endale puhkepausid kindla ajavahemiku tagant ja nende sisustamiseks konkreetse tegevuse: kerged võimlemisharjutused, võileiva tegemine, telefonikõne sõbrale jms. Kui jõuad koolist koju, võta veidi aega puhkuseks või säti kohe koolijärgsele ajale oma trenn, huvikool, kohtumine sõpradega või tegelemine hobidega.

Nõustajale: Ajavargad

- Suured ajavargad seisavad meie ja soovitava eesmärgi vahel: hoiakud, prioriteedid, plaanid või nende puudumine, otsustusvõime või -võimetus.
- Väikesed ajavargad sisaldavad tähelepanu kõrvaletõmbajaid, mis raskendavad meie tegevust, kui me oleme teel soovitava eesmärgi poole (nt pikad telefonikõned, ootamatud külastajad jne).

SLAID 16

Õpilastele: Kui päevakavas on õppimise aeg, siis see tähendabki õppimist, mitte kaustikute tagant ühe silmaga teleka vaatamist, MSN-is sõbraga vestlemist või internetifoorumite küllastamist. Väldi taolist õppimise „mängimist” ja iseenda petmist.

- Kujunda välja oma õppimise rituaal – see aitab sul keskenduda. Ehk alustada pidulikult alati kõigi õpikute-vihikute koolikotist väljatõstmisega ja mugavalt töövalmis seadmisega sellises järjekorras, nagu kavatsed õppida? Ehk varustada end enne alustamist suure aurava teekruusiga? Ehk süüdata meeldiva lõhnaga viirukipulk? Kui lood rituaali, on palju kergem alustada. Samuti mõtle õpiviiside peale. Kas alustad kirjalikest ülesannetest või teooria kordamisest? Kas alustad raskema või kergema ainega? Tee märkmeid, kasuta järjehoidjaid või liimiribaga märkmelipikuid oluliste kohtade tähistamiseks.
- Enne konkreetset õppetükki püstita endale eesmärk, mõtesta lahti, mida tahad leida või teada saada. Kui oled sõnastanud oma peas küsimused, on teoriast kerge leida neile vastuseid.
- Tõhus õpilugemine on kolmekordne: esiteks ülevaatlik ning tutvuv, teiseks süvenenud ja kolmandaks kordav. Ole mõttega asja juures ja loov, esita endale loetu kohta küsimusi, proovi õpitud seostada eluliste nähtuste või teiste ainetega.
- Siruta, tee hingamisharjutusi.
- Rakenda enesesisendusi (ma suudan selle 30 minutiga pähe õppida).
- Jälgi oma mõtteid ja õpi neid suunama.
- Arenda mälu.
- Muuda tähelepanu virgemaks, kõrvalda töölaualt kõik liigne ja vähenda välistegutite mõju
- Arvesta oma individuaalsete iseärasustega (visuaalne, auditiivne, kinesteetiline õppimisviis).

Keskendumisoskus: keskendumist kahjustab laokil meel, mis tuleneb vaimsest laiskusest, hajevil tähelepanust, madalast motivatsioonist, nõrgast tahtejõust, eneseusalduse puudumisest, seatud eesmärgi ähmasusest, oskamatuses oma aega ja energiat planeerida.

- Pühendu hetkel olulisele, hoia meeled selged, ole kannatlik, rühikas poosis ja õige hingamisega.
- Ole virge, keskendunud, tähelepanu koondav.

Enese rahustamiseks pingesituatsioonis (nt eksam) sobivad mõned julgustavad ja rahustavad laused, mida mõttes korrata (Saan hakkama! Olen kõvasti õppinud ja ootangi vastamise võimalust! Tean kõike, mida küsitakse). Kindlasti ei tohiks ei mõttes ega valjusti korrata negatiivseid enesesisendusi (Ma ei oska. Kindlasti kukun läbi.). Rahustavalt mõjub ka meeldivatele asjadele mõtlemine, lemmikkommi suhupistmine vms.

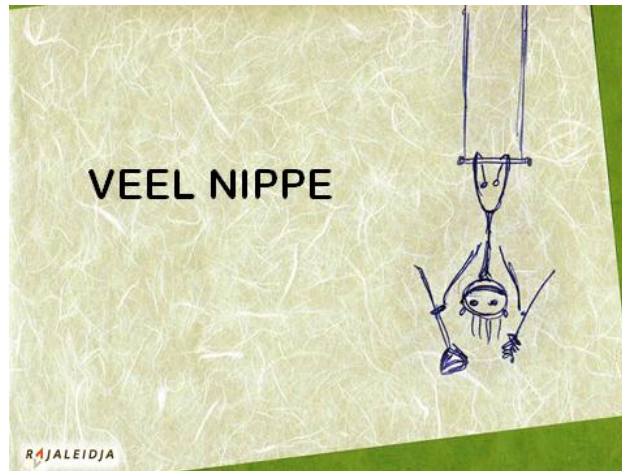
SLAID 17

Õpilastele: Mõtle, kas saaksid oma õppimistingimusi parandada. Püüa töötada kohas, kus sind kõige vähem segatakse. Kui kodus pole võimalik õppida, hakka selleks kasutama raamatukogu

lugemissaali. Hoolitse, et su töövahendid (pliiatsid, paberid, õpikud, konspektid) oleksid alati kindlas kohas ja käepärased, et su töökoht oleks vaikne, mugav ja valge.

SLAID 18

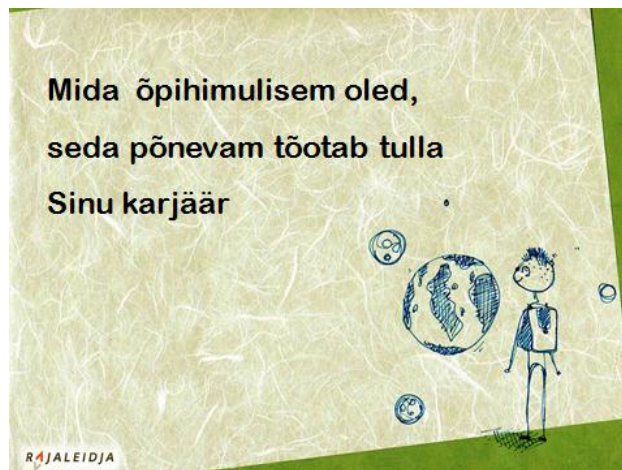
Õpilastele:

- Õpi jaokaupa, jaga õpitav väiksemateks osadeks.
- Taipa või loo loogilisi seoseid.
- Katseta mingi teise (tõhusama) õpiviisiga.
- Püüa aines, õpitavas leida mingi naljakas tahk (nt võõrkeele sõnade õppimisel).
- Kaasa tuttav või pereliige võimaluse korral õpitava üle arutlema või keerukat selgitama.
- Õpi õpetades.
- Meenuta kuidas varem oled edukalt toiminud.
- Rakenda kujutlusvõimet.
- Kasuta õppides värvipliiatseid ja harilikku pliiatsit.
- Jaota mahukas materjal osadeks.
- Sea endale kindlaid eesmärgi.
- Alusta kergematest ülesannetest, et tekiks eduelamus.
- Teadvusta endale, et teadmine on väärtuslik.
- Erguta end iseendaga võistleva (ma suudan, ma vajan!), end ületama.
- Premeeri, autasusta end sobivalt (kui ma selle ülesande täidan, siis saan tüki šokolaadi või 10 minutit sõbraga MSN-i).

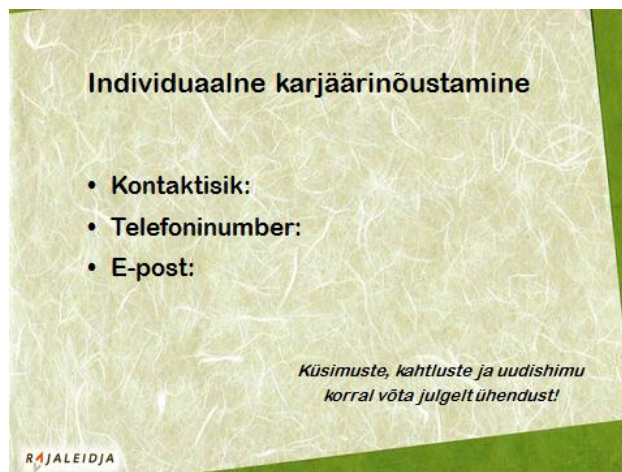
Nõustajale: Valik- ja kiirlugemine; konspekterimine; kordamine; sobivate õpistiilide ja -harjumuste kujundamine; õpetajaga toimetulek.

Oluline on osata lugeda ja kirjutada, kuid oluline on osata ka avalikult esineda või näiteks vaipa kududa. Kõik need moodustavad kokku teadmised ja oskused, mida on vaja igapäevaelus ja -töös. Mitmekülgsed ja targad inimesed on alati väärtustatud. Õppimisse tuleb suhtuda targalt, teha häid ja mitmekesiseid valikuid ning teada kõiki oma võimalusi nii Eestis kui piiri taga.

SLAID 19

SLAID 20

Nõustajale: Paku individuaalse karjäärinõustamise võimalust.

Kasutatud kirjandus

Bruun, B., Dombernowsky, S. (1996). Õpi õppima

Burnett, G., Jarvis K. (2004). Õpime koos lapsega õppima

Kidron, A. (2008). Kuidas ärksalt õppida

Kadajas, H.-M. (2005) Õppima õppimine ja õppima õpetamine

Kodaniku käsiraamat (2008). Mitte-Eestlaste Integratsiooni Sihtasutus

www.rajaleidja.ee